

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 27.11.2007
COM(2007) 756 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ, КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ И ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА**

**Шести доклад за практическата подготовка за бъдещото разширяване на
еврозоната**

{SEC(2007) 1574}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

След решението на Съвета от 10 юли 2007 г., че Кипър и Малта отговарят на необходимите условия за приемане на еврото на 1 януари 2008 г.¹, в момента в двете страни се довършва практическата подготовка за това. Настоящият доклад е във връзка с тези окончателни подготвителни дейности и по-специално с въвеждането на евробанкноти и евромонети в икономиката, със състоянието на подготовката в частния сектор, както и с общественото мнение в Кипър и Малта по отношение на еврото.

В приложения работен документ на Комисията се дават повече технически подробности относно подготовката в двете страни, както и в останалите засегнати държави-членки.

Докладът е предхождан от пет доклада за състоянието на практическата подготовка за бъдещото разширяване на еврозоната, които са изготвени между ноември 2004 г. и юли 2007 г.².

2. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДГОТОВКАТА

2.1. Кипър

2.1.1. *Как евробанкнотите и евромонетите ще се въведат в икономиката на Кипър и как наличностите в кипърски паунди ще се изтеглят от обращение?*

При въвеждането на еврото в Кипър се предполага, че населението от около 775 000 души ще участва в преминаването от кипърски паунд към евро или като физически лица, или чрез частните или публични дружества, в които работи. Отговорността за въвеждане на еврото във физическа форма и за изтеглянето от обръщение на кипърския паунд се носи от Централната банка на Кипър (ЦБК).

Необходими наличности от евробанкноти и евромонети за въвеждане на еврото в Кипър от 1 януари 2008 г.

За да се замени кипърският паунд, който в момента е валутата в обращение, с евро в наличност, по оценки на ЦБК, са необходими 60,7 млн. евробанкноти (на стойност 1 190 млн. EUR) и 395 млн. евромонети (на стойност 100,26 млн. EUR).

В съответствие с решението на Европейската централна банка, че новите участници в еврозоната могат да заемат необходимите количества евробанкноти от Евросистемата и да ги връщат след преминаването към евробанкноти, произведени чрез техни собствени договорености за доставка, през октомври ЦБК получи евробанкноти от Централната банка на Гърция.

Кипърските евромонети са произведени в Монетния двор на Финландия след публичен търг. Масовото производство е започнало веднага след решението на Съвета от 10 юли 2007 г., че Кипър може да приеме еврото от 1 януари 2008 г. Около 60 % от монетите са пристигнали до средата на октомври чрез доставка с контейнери, а останалите 40 % се очаква да бъдат доставени в края на ноември.

---

¹ Решение на Съвета от 10 юли 2007 г. в съответствие с член 122, параграф 2 от Договора за приемане от Кипър на единната валута на 1 януари 2008 г. (ОВ L 186, 18.7.2007 г., стр. 29).
Решение на Съвета от 10 юли 2007 г. в съответствие с член 122, параграф 2 от Договора за приемане от Малта на единната валута на 1 януари 2008 г. (ОВ L 186, 18.7.2007 г., стр. 32).

² COM (2004) 748 от 10 ноември 2004 г., COM (2005) 545 от 4 ноември 2005 г., COM (2006) 322 от 22 юни 2006 г., COM (2006) 671 от 10 ноември 2006 г., COM (2007) 434 от 16 юли 2007 г.

Предварително и последващо захранване

С цел да се подготви плавна смяна на наличните пари, ЦБК прилага операция по предварително захранване, при която тя доставя на търговските банки евробанкноти и монети преди „евроденя“³. Предварителното захранване е започнало на 22 октомври за евромонетите и на 19 ноември за евробанкнотите. По оценки на ЦБК приблизително 80 % от стойността на евробанкнотите, които ще се въведат в кипърската икономика (т.е. 48,4 млн. банкноти на стойност приблизително 950 млн. EUR), както и 64 % от стойността на евромонетите (т.е. 251,2 млн. монети на стойност приблизително 64 млн. EUR) ще се доставят на банковия сектор преди „евроденя“. В операцията по предварително захранване участват приблизително 900 банкови клона в Кипър (всеки обслужващ средно около 860 жители).

На следващия етап, търговските банки ще трябва да гарантират, че предприятията, участващи в операции, свързани с налични пари и по-специално търговците на дребно, ще получават евробанкноти и евромонети преди „евроденя“ (последващо захранване) и ще могат да връщат пари в евро едва след този ден. Това допринася за намаляване до минимум на периода, през който наличностите в евро и националната валута ще се използват успоредно. Подробностите относно последващото захранване са изложени в договорености между банките и техните клиенти, определящи времето на доставките, датата на дебитиране, необходимото покритие за застраховане и изискванията за обезпечение. Въпреки че ЦБК и търговските банки активно обясняваха необходимостта от последващо захранване на всички предприятия, работещи с налични пари, първите разплащания на бизнеса с евро в брой са значително под очакванията. Вzeti са допълнителни мерки за насърчаване на предприятията, които вече дават положителни резултати. На 31 декември, който ще бъде обявен за специален неработен ден за банките, те ще извършват последващо захранване в полза на малки и средни предприятия с малки количества наличности в евро. Усилията за осигуряване на подходящо ниво на последващо захранване трябва да продължат.

Като част от операцията по последващо захранване, от 3 декември 2007 г. ще се предлагат 40 000 предварително пакетирани комплекта от евромонети (стартови комплекти) за предприятията (на стойност 172 EUR всеки), както и 250 000 мини-комплекта за широката публика (на стойност 17,09 EUR всеки). Предпочетено е просто опаковане на комплектите, за да се гарантира, че монетите ще се използват за плащания и няма да се задържат и колекционират.

Освен това от 1 ноември някои банки обменят кипърски паунди в евробанкноти за своите клиенти по обменния курс и без комисионни, така че широката публика да може да се подготви за плащания в евро от „евроденя“.

Въвеждане на наличности в евро в икономиката от 1 януари 2008 г.

Повечето от евробанкнотите ще се пуснат в обращение чрез банкомати. Приблизително 550 банкомата обслужват кредитните институции в Кипър, на практика всички са разположени в сградите на банките, което позволява тяхното незабавно захранване. Някои големи банки обявиха, че банкоматите им ще преминат към предоставяне изключително на евробанкноти през нощта на 31 декември. Поне 70 % от банкоматите ще направят това най-късно до 1.00 часа сутринта на „евроденя“, а останалите 30 % ще извършат конверсията до обяд в същия ден. При нормални обстоятелства всички

---

³ „Евроденят“ е денят на пускане в обращение на евробанкнотите и евромонетите (1 януари 2008 г. за Кипър и Малта).

банкомати обслужват заедно приблизително 170 000 тегления на обща стойност приблизително 22 млн. седмично (средно, по данни от 2006 г.).

През първите седмици след „евроденя“, в обращение чрез банкомати ще се пускат единствено банкноти от 10 и 20 евро с цел да се намали размера на парите, което търговците на дребно ще трябва да връщат при налични транзакции⁴. По същата причина банките са поели ангажимент да пускат в обращение през първия период след „евроденя“ чрез гишетата си само малки деноминации банкноти (основно банкноти от 5, 10, и 20 EUR, максимум 50 EUR).

Секторът на търговията на дребно ще е основният канал за въвеждане на евромонети в икономиката, като се има предвид, че тегленето на монети от банките не е обичайно. С цел да се избегне каквото и да „рециклиране“ на наличности в национална валута се очаква в сектора на търговията на дребно да се връщат пари в евро едва след „евроденя“.

Връщане на наличности в национална валута

По отношение на връщането на наличности в национална валута, ЦБК засили кампанията си за насърчаване на гражданите да използват събраните наличности в национална валута или да ги депозират в банки до октомври 2007 г. По оценки на ЦБК до края на тази година ще са в обращение 80,9 млн. банкноти в национална валута и 472,7 млн. национални монети. Очаква се рано или късно по-голямата част от тези банкноти и около половината от монетите да бъдат върнати в ЦБК.

На 1 януари 2008 г., който е неработен ден за банките, във всеки район ще са отворени редица централно разположени банкови клонове с цел улесняване на обмяната на кипърски паунди в евро.

Банките ще обменят безплатно банкноти и монети кипърски паунди в евро до 30 юни 2008 г. при суми от 1 000 CYP на клиент и транзакция за банкнотите и до 50 CYP за монетите. ЦБК ще продължи да обменя безплатно национални банкноти до 10 години след „евроденя“, а монети – до две години след тази дата.

Чекове; POS терминали

Годишно в Кипър се издават до 25 милиона чека. Тъй като чековете, деноминирани в кипърски паунди и с дата след 31 декември 2007 г. няма да са валидни, банките започнаха да предоставят на клиентите си чекови книжки в евро, които вече са в употреба.

Приблизително 19 000 терминални устройства в търговски обекти (POSs терминали), които работят в кипърски паунди, ще преминат към еврото на 1 януари 2008 г. Тези POSs терминални устройства, които са например в ресторанти и хотели и трябва да продължат да приемат плащания с карти в новогодишната нощ, ще преминат към еврото незабавно в 00,01 часа сутринта на „евроденя“.

---

⁴ Наличните пари, които са необходими на търговците на дребно през първите дни и седмици след преминаването към еврото, ще са значително повече отколкото при нормални обстоятелства, тъй като наличностите в национална валута, получени от клиентите, вече няма да могат да бъдат използвани за връщане на пари и клиентите ще използват повече от обичайно национални налични пари за плащания, за да се освободят от тях, без да е необходимо да ги обменят в банки. Ако клиентите, които вече плащат в евро, използват малки деноминации евробанкноти или плащат точни суми, търговците на дребно ще се нуждаят от по-малко евро в брой за връщане на пари.

Защита на еврото от фалшификации

Установена е необходимата рамка за защита на еврото срещу фалшификации⁵. Кипърските експерти участваха и в подходящи дейности по обучение и работни групи на Комисията, Европейската централна банка и Европол.

2.1.2. Доколко добре подготвени за преминаване към еврото са предприятията?

През септември 2007 г. в Кипър бе проведено проучване Евробарометър от страна на Европейската Комисия в сътрудничество с кипърските власти, следващо подобно проучване, осъществено през януари 2007 г.⁶. Резултатите показват, че кипърските предприятия са добре подготвени за преминаване към еврото и не срещат никакви съществени затруднения при подготовката си. До средата на септември 2007 г. на практика всички предприятия (97 %) са започнали да се подготвят за преминаване към еврото като повечето от тях правят това от април 2007 г. (88 %).

Над 88 % от всички предприятия, работещи с налични пари при отношенията си с клиентите, са заявили, че очакват да бъдат снабдени от банките си с евробанкноти преди „евроденя“. Четири от пет предприятия (80 %) смятат, че информационните им системи (например за счетоводство, фактуриране и управление на заплатите) ще бъдат готови за незабавно преминаване към еврото на 1 януари 2008 г.

Повече от 9 от 10 предприятия са информирани, че от септември 2007 г. цените трябва да се обозначават както в евро, така и в кипърски паунди; преобладаващата част от предприятията не срещат особени затруднения при изпълнението на това изискване. По отношение на ценовата политика на предприятията, резултатите от проучването през септември показват положителна тенденция. При приспособяването на цените към еврото, например при психологическите цени като 5,99 СYP, които поради прилагането на правилата за обмяна биха довели до незакръглени суми в евро, 17 % от фирмите са заявили, че в повечето случаи коригират цените си надолу (3 % през януари), докато едва 3 % в повечето случаи ги завишават (16 % през януари). Освен това процентът на тези, които ще прилагат правилата за обмяна точно и без допълнителни корекции нараства от 28 % през януари на 51 % през септември.

2.1.3. Мерки, предприети за избягване на усещането за увеличаване на цените при преминаването към еврото

Според последното проучване Евробарометър относно общественото мнение за еврото, 74 % от анкетираните в Кипър все още се страхуват от увеличения на цените при преминаването към общата европейска парична единица⁷. Това е много малка промяна в сравнение с положението през април 2007 г., когато 78 % споделяха тази загриженост⁸.

През последните месеци кипърските власти допълнително засилиха мерките си с цел допринасяне за ценовата стабилност и засилване на доверието при преминаването към еврото. Двойното обозначаване на цените в кипърски паунди и евро става задължително за предприятията от 1 септември 2007 г. Неговото прилагане се следи внимателно от създадените в страната пет органа за наблюдение на преминаването към

⁵ Вж. Четвърти доклад, стр. 8.

(http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/transition/transition_main_en.htm).

⁶ Вж. Флаш Евробарометри 200 и 218. Всички проучвания Евробарометър са достъпни на следния електронен адрес: http://ec.europa.eu/public_opinion/euro_en.htm.

⁷ Флаш Евробарометър 214, септември 2007 г.

⁸ Флаш Евробарометър 207:

еврото, които редовно изпращат над 100 инспектори във всички магазини за търговия на дребно. Органите за наблюдение на преминаването към еврото се състоят от 10 членове, включително районният комисар, представители на правителството, потребителски асоциации, синдикати и бизнеса. Още от началото около 80 % от всички търговци на дребно прилагат правилно двойното обозначаване в съответствие със законовите изисквания, установени в националното законодателство, а на останалите предприятия се оказва съдействие за правилно двойно обозначаване. Като цяло отзивите за задължителното двойно обозначаване са положителни и на него се гледа като на фактор, допринасящ за по-голяма прозрачност на цените чрез създаване на навик за по-обстойното им показване.

Около 7 130 предприятия, включително по-специално по-големи търговци на дребно и банки са подписали Кодекс за справедливи цени, лансиран от правителството през юли 2007 г. На тях е позволено да излагат логото на Кодекса, в рамките на който те са се задължили да осъществяват преминаването към еврото по справедлив начин и без да търсят изгода от него. Министерство на финансите публикува списък с участващите фирми на кипърската страница за еврото в Интернет, както и в държавния вестник. Кодексът е в сила до 10 юли 2008 г.

Министерството на финансите и това на търговията и промишлеността, в сътрудничество с кипърската статистическа служба и Общопипърската асоциация на потребителите осъществяват систематично наблюдение на цените от септември 2007 г. По-специално, статистическата служба следи измененията на цените, свързани с кошница продукти, които, съдейки по минал опит в други страни, могат да са обект на неоправдано увеличаване на цените. С цел да се информират потребителите, веднъж месечно се публикува списък на магазините за търговия на дребно, предлагащи най-евтините продукти.

Освен това, Кипърската асоциация на потребителите осъществява и публикува пазарни проучвания, в които се анализират измененията на цените на около 80 000 стоки в 11 000 магазина за търговия на дребно. Първите резултати през периода от юли до септември 2007 г. показват, че цените на около 80 % от продуктите остават стабилни или намаляват, докато при останалите 20 % се наблюдава увеличение на цените от различен порядък. Асоциацията възнамерява да публикува в медиите случаи на значителни увеличения на цените заедно с причините за тях, посочени от съответния търговец на дребно.

2.1.4. Доколко добре подготвени за преминаване към еврото са гражданите?

През последните месеци Кипър значително увеличи усилията си в областта на комуникацията по отношение на еврото. Министерството на финансите и ЦБК се координират от близо с потребителските организации, както и с Европейската Комисия и Европейската Централна банка.

Обръщението към широката общественост бе осъществено чрез кампании в масмедията, частично финансирани от Европейската Комисия. Основното послание е свързано с фиксиране на обменния курс, Кодекса за справедливи цени, двойното обозначаване на цените, презапасяването с наличности в национална валута и увеличаването на осведомеността на потребителите. Кампаниите се осъществяват във всички медии, включително телевизията (приблизително 2 500 публикации), радиото (приблизително 6 500 публикации) и печатните издания (приблизително 200 публикации).

Рекламните материали по отношение на Кодекса за справедливи цени и двойното обозначаване на цените (постери, брошури и т.н.) са предоставени на всички фирми, направени са презентации в училищата и пред социалните работници, стартирано е и училищно състезание. Националната страница за еврото в Интернет се актуализира редовно и властите информират редовно пресата. До специфични целеви групи (МСП, уязвимите, жени, младежи) се достига чрез постери и брошури, „говорещи картички“ за слепите, както и с помощта на органите за наблюдение на преминаването към еврото и четири „евробусни“ обиколки на острова. На безплатния телефонен номер се получават около 500 обаждания седмично.

През август кипърските власти промениха комуникационната стратегия и поискаха от комуникационните агенции да изменят съдържанието на кампаниите в масмедиите, така че да се отговори по-адекватно на нуждите на целевите групи, които остават скептични по отношение на ползите от еврото.

Последното проучване Евробарометър потвърждава, че в Кипър подкрепата за еврото нараства, макар и при ниско първоначално равнище: едва 44 % от анкетираните заявяват, че лично те са много или по-скоро доволни, че еврото ще замести тяхната валута (увеличение спрямо 40 % през април 2007 г. и 32 % през септември 2006 г.).

Изглежда основателно да се приеме, че протичащата в Кипър комуникационна кампания е от основно значение за увеличаване на подкрепата за еврото. Други фактори също потвърждават това: 67 % от анкетираните считат себе си за доста или много добре информирани, което представлява значителна промяна спрямо предишните 47 % (април 2007) и 39 % (септември 2006 г.). По подобен начин са се увеличили и запознатостта с някои основни характеристики на еврото и Европейския паричен съюз (ЕПС).

2.1.5. Заключение

През последните няколко месеца в Кипър бе направен значителен напредък относно практическата подготовка за преминаване към еврото и страната изглежда като цяло добре подготвена за неговото въвеждане. С цел да се позволи на бизнеса и по-специално на търговците на дребно да връщат пари единствено в евро от „евроденя“ нататък, централната банка и останалите банки трябва да продължат усилията си за убеждаване на бизнеса в необходимостта да разполага с наличности в евро. Комуникационните дейности по отношение на еврото трябва допълнително да се засилят с цел да се увеличи подкрепата за общата европейска парична единица.

2.2. Малта

2.2.1. Как евробанкнотите и монети ще се въведат в икономиката на Малта, а наличностите в малтийски лири ще бъдат изтеглени от обращение?

В Малта населението от около 400 000 души ще премине от малтийски лири към евро. По оценки на Централната банка на Малта (ЦБМ), за да се замени малтийската лира, която в момента е валутата в обращение, с евро в брой, са необходими 41,51 млн. евробанкноти (на стойност 799 млн. EUR) и 140 млн. евромонети (на стойност 39,29 млн. EUR).

ЦБМ е заела необходимите количества евробанкноти и евромонети от Централната банка на Италия. Малтийските евромонети са произведени от Монетния двор в Париж и са пристигнали в Малта между средата на септември и края на октомври 2007 г..

Предварителното хранване на търговските банки с наличности в евро е започнало на 15 септември. Като цяло около 92,5 % от евробанкнотите, които ще се въведат в

малтийската икономика (38,43 млн. банкноти на стойност 749 млн. EUR), както и 71 % от евромонетите (99,12 млн. монети на стойност 27,81 млн. EUR) ще се доставят на 107 банкови клона в страната преди „евроденя“.

По оценки на ЦБМ 4,5 % от банкнотите за въвеждане и 19,5 % от монетите ще се предоставят на фирмите от техните банки в рамките на договорености за предварително захранване преди „евроденя“ още от 1 декември 2007 г. Тези оценки включват 33 000 стартови комплекта за фирмите (на стойност 131 EUR всеки) и 330 000 мини комплекта за гражданите (на стойност 11,65 EUR), които ще са на разположение в банките съответно от 1 и 10 декември 2007 г.

Около 60 % от всички банкомати (общо 154) ще предоставят евробанкноти с малки деноминации (основно 10 и 20 EUR) от 0.00 часа на 1 януари 2008 г. До обяд на същия ден между 85 и 90 % от банкоматите ще предоставят евробанкноти, докато останалите банкомати ще преминат към еврото до 16.00 часа. Средно всички банкомати обслужват 306 000 тегления седмично с обща средна стойност 26,55 милиона.

Имайки предвид, че в Малта количеството на наличните пари в обращение е особено голямо, ЦБМ стартира през септември 2007 г. рекламна кампания в пресата и телевизията, насърчаваща обществеността да депозира свръхналичностите в банките с цел намаляване на националната валута в брой, която ще се обменя след „евроденя“. По оценки наличностите в национална валута, които ще се върнат в ЦБК след 1 януари 2008, възлизат приблизително на 37 милиона банкноти и 128 милиона монети.

От 1 декември банките се задължават да обменят безплатно банкноти и монети малтийски лири в евро по обменния курс в зависимост от наличието на евробанкноти. Това има за цел главно да се позволи на дребния бизнес да придобие известно количество евробанкноти преди преминаването към еврото. На широката общественост ще бъде припомнено, че еврото ще стане законно платежно средство едва от 1 януари 2008 г. От тази дата до 31 март 2008 г. търговските банки ще обменят безплатно за клиентите си наличности в национална валута по обменния курс и до 250 MTL (582,34 EUR) за останалите. ЦБМ ще продължи да обменя банкноти и монети малтийски лири до 1 февруари 2010 г. и 1 февруари 2018 г. съответно.

Банките ще бъдат отворени на 31 декември и затворени на 1 януари както е обичайно. На 2 и 3 януари те ще осъществяват единствено операции на гише с обществеността за депозирание на наличности, валутни операции и обмяна в евро. На 4 и 5 януари нормалното работно време на банките ще бъде удължено до 16.00 ч. По време на удълженото работно време ще се извършват единствено приемане на депозити в брой, валутни операции и обмяна в евро.

Годишно в Малта се използват около 12 милиона чека. Чековете, издадени в малтийски лири с дата преди 1 януари 2008 г., ще се приемат за плащане за нормалния срок на валидност от 6 месеца, считано от датата на издаване, освен ако е посочен по-кратък период. Чекове, издадени в евро преди 1 януари 2008 г. срещу сметки, деноминирани в малтийски лири, ще се признават от търговските банки само, ако бъдат представени след тази дата.

Установена е необходимата рамка за защита на еврото срещу фалшификации⁹. Малтийските експерти са участвали и в подходящи дейности по обучение и работни групи на Комисията, Европейската централна банка и Европол.

---

⁹ Вж. Четвърти доклад, стр.11.

2.2.2. *Доколко добре подготвени за преминаване към еврото са предприятията?*

През втората половина на август и началото на септември Националният комитет за преминаване към еврото (NECC) осъществи в сътрудничество с националната статистическа служба проучване върху състоянието на подготовката за въвеждане на еврото на малтийския бизнес¹⁰. На практика всичките 908 предприятия, представляващи население от 16 500 души, които участват в проучването (98 %) са знаели, че еврото ще бъде въведено от 1 януари 2008 г., а преобладаващата част от 56 % е била информирана, че периодът на двойно обозначаване на цените, през който все още могат да се приемат плащания в малтийски лири, е един месец. Девет от десет предприятия са информирани, че веднага след „евроденя“ трябва да се връщат пари изключително в евро.

По-голямата част от предприятията (55 %) очакват да получават наличности в евро от банките си преди 1 януари 2008 г. Измежду онези 33 %, които не планират да бъдат последващо захранени, повече от една трета (37 %) вече имат налично евро или ще го получат чрез банкоматите или от банките през януари, докато една четвърт (26 %) нямат операции с налични пари.

По отношение на информационните системи, които трябва да бъдат изменени с оглед на преминаването към еврото, предприятията посочват най-често системи в областта на логистиката, следвани от продажбите и маркетинговите приложения, счетоводството и системите за управление на човешки ресурси. Около една трета от предприятията (31 %) по това време са актуализирали счетоводните си системи с оглед на преминаването към еврото. Тази цифра изглежда ниска, като се има предвид, че значителен дял от предприятията в Малта са малки дружества (72 % от всички предприятия са еднолични търговци без нает персонал, които обикновено не използват информационни системи).

NECC започна интензивна програма за бизнес обучение, при което 70 „евро асистенти“ директно обучават в сектора на МСП, като NECC е възприел подход за „обучение на обучаващите“, позволяващ на големите предприятия да извършват обучение по отношение на преминаването към еврото от по-високите към по-ниските нива на своите организации.

2.2.3. *Мерки, предприети за избягване на усещането за увеличаване на цените при преминаването към еврото*

Все още около две трети от населението на Малта (65 %) се страхува от увеличаване на цените при преминаването към еврото, а 76 % дори очакват злоупотреби с цените. За да се отговори на тези страхове, NECC продължава да прилага широкообхватен набор от мерки¹¹. Двойното обозначаване на цените в малтийски лири и евро става задължително от 11 юли 2007 г. и ще продължи да бъде задължително до 30 юни 2008 г. Инициативата FAIR, при която повече от 6 500 предприятия (представляващи около 80 % от магазините за търговия на дребно) са поели ангажимент да не увеличават цените на стоките и услугите поради това, че „се осъществява смяна на паричната единица“, бе допълнена със споразумения за ценова стабилност, които NECC сключи с редица вносители, дистрибутори и производители през август и септември 2007 г. При тези споразумения дружествата се задължават да поддържат стабилни цените на редица

¹⁰ Вж.: <http://www.euro.gov.mt/page.aspx?ID=590>.

¹¹ Вж. Пети доклад, стр. 7 (http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/transition/transition_main_en.htm).

продукти и услуги за определен период преди и след преминаването към еврото. Наблюдението на цените, което в момента се осъществява от малтийските власти, остава съществено за изменението на цените на активите и за информиране на потребителите и трябва да продължи през 2008 г., когато инициативата FAIR и двойното обозначаване на цените завършат.

2.2.4. Доколко добре подготвени за преминаване към еврото са гражданите?

NECC, отговарящ за прилагането на комуникационната стратегия за преминаването към еврото в Малта, е стартирал, след кратка пауза през август 2007 г., интензивна и широкообхватна кампания за последната фаза относно „незабавността“ на въвеждането на еврото (т.е. кога да се правят депозити в малтийски лири, как да се използва валутният конвертор за еврото). Част от тази кампания се финансира от Европейската Комисия.

Масмедийната кампания във вестниците, списанията, радиото, телевизията, по автобусните спирки и билбордовете е подпомогната от специфични дейности, насочени към определени целеви групи. В енориите бе създаден „евроцентър“; за да се отговори на въпросите на хората в селата, бяха изработени комплекти за обучение на уязвимите групи и търговския сектор; в средните училища бе организирано училищно състезание за еврото. Допълнителните дейности включват три големи часовника за обратно отброяване, разположени на стратегически места в Малта, както и 1,5-минутни „новини, свързани с еврото“ в ежедневните осведомителни емисии по водещите телевизионни канали в Малта. През октомври Малта организира, в сътрудничество с Европейската Комисия и Европейската централна банка, конференция, посветена на Европейския паричен съюз и еврото.

Последното проучване Евробарометър от септември 2007 г. показва много окуражаващи резултати за Малта, потвърждаващи успеха на интензивната и широкообхватна комуникационна кампания на властите. Тенденцията остава положителна и подкрепата за еврото е достигнала добро ниво. Едва 56 % от анкетираните заявяват, че лично те са много или по-скоро доволни, че еврото ще замести тяхната валута (увеличение спрямо 54 % през април 2007 г. и 48 % през септември 2006 г.), което е втората по големина стойност за съответните държави. Въпреки това нивото на подкрепа остава значително по-ниско от това в Словения при същите обстоятелства.

Влиянието на протичащата комуникационна кампания в Малта е видимо и в други области. Удовлетвореността на анкетираните от нивото на информацията, измерена през април тази година се подобри още, макар и незначително: 74 % от анкетираните считат себе си за добре или много добре информирани в сравнение с 71 % преди това. 99 % от анкетираните знаят, че еврото ще се въведе пред 2008 г. По подобен начин се е увеличила и запознатостта с някои основни характеристики на еврото и Европейския паричен съюз.

2.2.5. Заключение

През последните няколко месеца в Малта бе допълнително уточнена и завършена практическата подготовка за преминаване към еврото и страната изглежда добре подготвена за неговото въвеждане. С цел да се позволи на бизнеса да връща пари единствено в евро още от „евроденя“, трябва да се обърне особено внимание на осигуряването на задоволително равнище на последващо захранване. Широкообхватните комуникационни дейности по отношение на еврото трябва да

продължат с цел допълнително да се увеличи подкрепата за общата европейска парична единица.

2.3. Други държави-членки

В приложения към настоящия доклад работен документ на Комисията се прави преглед на практическата подготовка в другите държави-членки, на които все още предстои да приемат еврото.